

Kjære medarbeidere!

Å legge HEL konferansen sammen med den nasjonale hovedfeiringen av reformasjonsjubileet, er en sterk markering av HEL konferansens hovedanliggende: Et helt menneske, et helt samfunn, et helt liv og en hel kirke. Dette går inn til kjernen av reformasjonens budskap – nåden alene. Alle, uansett vår funksjonsevne, er elsket av Gud. Alle er vi mottakere av Guds nåde og barmhjertighet. Alle får vi troens gave gratis.

Vi kjenner historien til mennesker med utviklingshemming - så sent som på første halvdel av nittenhundretallet var mennesker med utviklingshemming ikke regnet med hverken i kirken eller samfunnet. De ble ikke konfirmert fordi de tilsynelatende ikke kunne tro. Mange ble gjemt bort. Helt opp til 70 -tallet ble mennesker med utviklingshemming «funnet» på bortgjemte loft. Denne historien må vi ikke glemme. Det er et sterkt eksempel på holdninger og menneskeverd på avveier.

Men for meg er denne mørke delen av vår historie en sterk påminning om to forhold: Tenk på hvordan det har vært i landet vårt enda lengre tilbake – med så mye lidelse, sorg og skam.

Enda verre er det å ta inn over seg hvordan mennesker med ulike funksjonshemninger lever i mange land i vår verden i dag. Dette er et stort ansvar også for kirkene, som mange steder gjør en betydelig innsats med få ressurser. Derfor er det også så flott at Kirkenes Verdensråd har utarbeidet dokumentet: *The gift of Being*.

Vi vet at da institusjonene kom, var det et stort løft. Her oppdaget kirken at også mennesker med utviklingshemming kunne tro. På nittitallet kom ansvarsreformen, institusjonene ble nedlagt og mennesker med utviklingshemming ble tilbakeført til sine hjemkommuner. Flere steder var kirken på banen og tok ansvar for tilrettelagte fellesskap. I praksis var det diakonien som så sitt ansvar. Mange gode fellesskap vokste fram, og mange frivillige ble kjent med mennesker med utviklingshemming. Men, når vi ser tilbake, var nok kirkens generelle holdning at kirken var noe for, og tok seg av, mennesker med utviklingshemming. Samtidig har dette vært viktige og nødvendige arenaer for å utvikle kirkens forståelse av mennesker med utviklingshemming sin plass i kirken. Jeg opplevde som menighetsprest i Ås hvordan «Storfamiliegudstjenesten» vokste frem, med fellesskap som var varmt og nært og hvor vi levde ut det kristne fellesskapet sammen. Selv merket jeg hvordan jeg fikk tilgang til et større register i formidlingen av evangeliet.

Jeg vil berømme alle de frivillige medarbeiderne og ansatte som har stått på og vært utholdende i disse fellesskapene; det være seg gudstjenester, fellesskapsgrupper, tro og lys grupper, lørdagskafèer, Simengrupper, Møtested kirken, musikkafèer osv.

Takk – dere har gjort en formidabel innsats, som blir sett, lagt merke til og takket for. Gjennom dette har dere også lært opp andre kirkelige ansatte. Disse gruppene har også framtiden for seg – som fellesskapsarenaer som bygger broer mellom mennesker, som river ned barrierer og viser ekte fellesskap.

Samtidig – det helt ordinære fellesskap i en menighet, trosopplæring, konfirmasjon, gudstjenester osv. - er en møtested for alt Guds folk – hvor alle er. Da trosopplæringsreformen kom i 2003 – jeg ledet styringsgruppen i prosjektperioden – var vi svært oppmerksomme på at trosopplæringen skulle omfatte alle. Jeg tror vi etter hvert er blitt gode på å inkludere konfirmanter, men er ikke så sikker på at vi like gode når det gjelder trosopplæringen for øvrig. Vi er alle skapt i Guds bilde, vi er døpt i den samme dåp i Faderens, Sønnens og den hellige Ånds navn. Vi mottar Jesu legeme og Jesu blod i nattverden. Vi skal ha troens fellesskap sammen.

Men jeg vil også løfte opp et viktig perspektiv til: Det er en menneskerettighet å kunne praktisere sin tro og sitt livssyn. I tråd med dette ble det i 2009 sendt ut et rundskriv fra helseministeren til kommunene – det var skjellsettende. Der ble det gjort tydelig at alle som har rett til kommunale helse- og omsorgstjenester, skal ha mulighet til å utøve sin tro og livssyn med rett til nødvendig assistanse. Dette var en viktig milepæl, som det stadig er nødvendig å ta frem og gjøre kommunen oppmerksom på.

HEL konferansene har vært en viktig arena for å utvikle dette arbeidet, hvor dere utgjør mye kompetanse og engasjement. Årets helkonferanse meisler ut HEL begrepet på en sterk og synlig måte. Dere har vært tålmodige - og trolig har det vært nødvendig – for det tar tid å forandre en kirke. Det tar tid å forandre en teologisk tradisjon og tenkemåte.

Dere lærte ikke så mye om dette i deres studier, ikke jeg heller, men dere har lært i møte med mennesker med utviklingshemming – en meget verdifull lærdom som de teologiske og diakonale lærestedene trenger.

Flere av oss begynner å se at når vi tar alles likeverd og uendelige menneskeverd på alvor - ser vi framtidens kirke – med, for og av alle. Dette handler til syvende og sist om hele vår kirketenkning, ja, det handler dypest sett om vår forståelse av evangeliet.

Biskopene har et sterkt engasjement, men også stort ansvar for dette feltet i vår kirke. Jeg kan love at vi vil følge det opp, både på visitaser, i møte med kommunene og i møte med medarbeidere. Det ligger til biskopens tilsyn.

Vi vil følge dette opp i våre møter, og også løfte det frem i våre møter med lærestedene.

Vi har mye å jobbe med i etterkant av reformasjonsjubileet. Det har inspirert oss og minnet oss om hva det betyr at vi alle tar imot frelsen som en gave og at vi alle er elsket av Gud slik vi er.

Å være HEL kirke handler om å være et fellesskap med rom for alle og for hele livet.

Hjertelig takk for det hver av dere gir som en viktig tjeneste for fellesskapet.

Må Gud velsigne dere alle!